

**memo aan de
gemeenteraad**

aan de gemeenteraad
dossiernummer 8044
onderwerp Voortgangsinformatie sociaal domein maart 2024

van het college van burgemeester en wethouders
datum 2 april 2024

memo

Hierbij ontvangt de raad een memo met de voortgangsinformatie van maart 2024 over het sociaal domein. Het bevat de eerder toegezegde onderwerpen, actuele informatie en antwoorden op specifiek gestelde vragen.

De volgende onderwerpen komen in dit voortgangsmemo aan de orde:

1. Sociale coöperatie “Een Nieuwe Kans”
2. Presentatie koloniaal en slavernijverleden van Gouda en stadsgesprekken
3. Verkenning Goudse aanpak complexe scheidingen
4. Gouwe Huse
5. Goed omgaan met dementie
6. Met buurtvoorlichters op pad voor nieuwe pasjaar Rotterdampas
7. Gouda doet mee aan actieonderzoek om schooluitval te voorkomen
8. Tentoonstelling OPEN over depressiviteit
9. Buurt aan Zet gestart met ABCD community building
10. Pilot verzorgingsproducten
11. Pilot Jongerenperspectief
12. Opening “de Buurvrouw” in Buurtpunt Zoutman

1. Sociale coöperatie “Een Nieuwe Kans”

In 2021 zijn de eerste leden gestart bij de sociale coöperatie “Een Nieuwe Kans”. De coöperatie heeft als doel om individuele talenten uit de gemeente Gouda in kwetsbare posities te ondersteunen in de aanloop, oprichting en uitvoering van een zelfstandige onderneming of op een andere manier de arbeidsmarkt te laten betreden en om zelfredzamer te worden. De doelstelling is om de leden de kans te geven om producten en diensten te ontwikkelen onder de paraplu van de coöperatie.

Ontwikkelplan

De start van de coöperatie is niet soepel verlopen, mede door de gevolgen van de corona maatregelen. In de loop van 2022 is het bestuur opgestapt en zijn ook een aantal leden gestopt met hun activiteiten omdat zij zich niet op hun plek voelden. Om de pilot een kans van slagen te geven is deze verlengd tot en met 2023, met een interim-bestuur. Dit interim-bestuur heeft de gang van zaken geëvalueerd en een ontwikkelplan opgesteld en dit overgedragen aan 2 nieuwe bestuursleden.

Hulp van LaNSCO

In november 2023 dreigde de coöperatie opgeheven te worden. De 2 bestuursleden die er nog waren besloten te stoppen. Met slechts 3 leden was de levensvatbaarheid klein. In december hebben de leden toch besloten verder te gaan. Zij hebben hier hulp bij gevraagd van de LaNSCO, het landelijk netwerk voor sociale coöperaties. 2 leden van de LaNSCO vormen nu een interim-bestuur. Met hun ervaring bij andere sociale coöperaties door het land heen hebben zij voldoende kennis in huis om voor de sociale coöperatie “Een Nieuwe Kans” een goed plan te maken voor een doorstart. Zij werken

nu aan een nieuw projectplan. Wanneer er meer bekend is over de toekomst van de sociale coöperatie wordt de raad hierover geïnformeerd.

2. Presentatie koloniaal en slavernijverleden van Gouda en stadsgesprekken

Op 27 januari werd de bundel: Het Koloniaal en slavernijverleden van Gouda door het Streekarchief Midden Holland aangeboden aan burgemeester Pieter Verhoeve in een volle Chocoladefabriek. In dit Nationaal Herdenkingsjaar Slavernijverleden (1 juli 2023-1 juli 2024) ziet de gemeente de verkenning als een belangrijke 1e stap in een langer proces van onderzoek en bewustwording. De verkenning vormt ook de basis voor de stadsgesprekken die de gemeente voert met inwoners. Door met elkaar te spreken, hoopt de Gemeente Gouda bij te dragen aan een meer inclusieve en rechtvaardige samenleving, waarin alle stemmen worden gehoord en erkend. Er hebben 3 gesprekken plaatsgevonden. Op 29 februari, 14 maart en 28 maart spraken inwoners vanuit diverse achtergronden met elkaar over het koloniaal en slavernijverleden van Gouda en de hedendaagse Goudse samenleving. Burgemeester Pieter Verhoeve geeft op 1 juli 2024, tijdens Ketikoti, de officiële reactie van het college op de (nieuwe) bevindingen uit de stadsgesprekken.

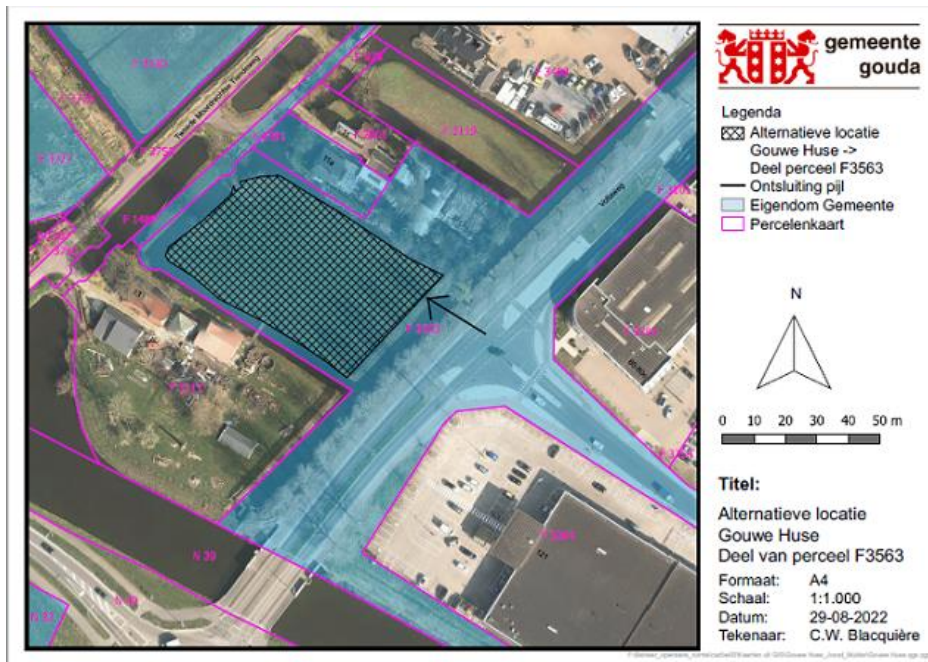

3. Verkenning Goudse aanpak complexe scheidingen

In februari heeft wethouder Anna van Popering-Kalkman gesprekken gevoerd met bijna alle familierecht advocaten en mediators uit Gouda. Het doel van de gesprekken is om te onderzoeken of de gemeente een Goudse aanpak kan ontwikkelen om de nadelige gevolgen van scheidingen voor de kinderen te voorkomen. Onderdeel van die aanpak is meer en tijdige afstemming tussen het juridisch en het sociale domein. De belangstelling voor de gesprekken was groot wat betekent dat de noodzaak van een betere aanpak niet alleen in het sociale domein maar ook bij juristen sterk gevoeld wordt. De volgende stap is om in samenwerking met het lokale jeugdteam en het Sociaal Team een pilot te ontwikkelen waarvoor opnieuw de medewerking van de advocatuur en mediators wordt gevraagd. Verder gaven de advocaten en mediators aan dat de ontmoeting met professionals uit het sociaal domein bij de lancering van het Scheidingsplein in oktober zeer op prijs was gesteld. Daarom wil de gemeente regelmatig bijeenkomsten organiseren/faciliteren voor kennisuitwisseling en ontmoeting.

4. Update Gouwe Huse

Gouda krijgt 5 Gouwe Huse (naar model Skaeve Huse) en een beheerdersruimte. Hieronder een update van de vorderingen.

Locatie waar de Gouwe Huse komen

In 2023 zijn er, samen met de buurt, plannen gemaakt voor de leefbaarheid en de ruimtelijke inpassing. Eind 2023 zijn contracten tussen de gemeente, het Leger des Heils en Mozaïek Wonen opgesteld. De gemeente heeft een erfpachtovereenkomst met Mozaïek Wonen getekend, waarbij de locatie zoals aangegeven op de afbeelding hierboven voor een periode van 10 jaar in erfpacht wordt uitgegeven. Daarnaast is de gemeente een realisatieovereenkomst aangegaan met Mozaïek Wonen voor realisatie van 5 Gouwe Huse en 1 beheerdersruimte op deze locatie. De gemeente tekende een overeenkomst met het Leger des Heils en Mozaïek Wonen voor de invulling van het sociaal beheer gedurende de exploitatieperiode van 10 jaar. Onderdeel van de beheerovereenkomst is het leefbaarheidsplan. Daarin zijn huisregels opgenomen voor bewoners. De aanbesteding van de werkzaamheden voor de woningen is afgerond.

Voorbelasten en omgevingsvergunning

Mozaïek Wonen diende eind 2023 een omgevingsvergunning in. Die vergunning wordt naar verwachting binnenkort verleend. Omwonenden worden hierover geïnformeerd. In het eerste kwartaal 2024 is gestart met het bouwrijp maken van het terrein. Het terrein wordt momenteel voorbelast met een zandpakket om de bodem geschikt te maken voor het plaatsen van de woningen en beheerdersruimte. Het voorbelasten duurt ongeveer tot en met het 3^e kwartaal 2024. Opvolgend kunnen de bouwwerkzaamheden gaan plaatsvinden. Ook daarvan zijn omwonenden op de hoogte gesteld.

Planning

De planning is dat de Gouwe Huse op zijn vroegst eind 2024 gerealiseerd kunnen worden.

5. Goed omgaan met dementie

Gouda is op weg om een dementievriendelijke gemeente te zijn. Februari 2023 werd de dementiescan uitgevoerd door Alzheimer Midden-Holland. Een jaar later, februari 2024 is deze scan opnieuw uitgevoerd om voortgang te meten op diverse gebieden. Enkele onderdelen uit de dementiescan zijn: woonfaciliteiten met dementie, kennis van omgang met dementie vanuit verschillende beroepsgroepen, aanbod van dagactiviteiten/respijtzorg, ondersteuning van mantelzorgers en deskundigheidsbevordering. Alle punten lieten verbetering zien. Alzheimer Nederland bepaalt uiteindelijk of Gouda ook het certificaat dementievriendelijke gemeente krijgt.

Ride to Remember

Op 15 juni 2024 wordt Ride To Remember georganiseerd. Dit is een fietstocht die begint en eindigt op Goudasfalt. Met deze fietstocht halen deelnemers geld op voor de strijd tegen dementie. De gemeente Gouda is sinds 1 februari een officiële partner van dit evenement. De gemeente is tijdens het evenement zelf aanwezig in het kader van dementievriendelijke gemeente met informatie en een korte e-learning over goed omgaan met dementie.

6. Met Buurtvoorlichters op pad voor nieuwe pasjaar Rotterdampas

1 maart is het nieuwe pasjaar van de Rotterdampas ingegaan. Huidige pashouders kregen in februari een brief voor verlening. Daarnaast is de gemeente altijd op zoek naar vormen om inwoners die nog geen Rotterdampas hebben, maar het misschien leuk vinden of nodig hebben (minima bijvoorbeeld) te bereiken. Onderdeel van de verleningscampagne was de inzet van de Buurtvoorlichters. In februari en maart hebben de Buurtvoorlichters in een groot deel van Korte Akkeren huis aan huis aangebeld om inwoners te vertellen over de Rotterdampas. En de voordelen die de pas kan bieden wanneer men een laag inkomen heeft. De reacties aan de deur zijn wisselend. Sommige inwoners maken graag een praatje en vinden de informatie interessant, anderen willen niks te maken hebben met de Buurtvoorlichters.

Vrijwilligers met afstand tot de arbeidsmarkt

Buurtvoorlichters zijn een groep vrijwilligers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Onder leiding van Kwadraad gaan zij Gouda in om mensen op een laagdrempelige manier voorlichting te geven in opdracht van de gemeente of andere opdrachtgevers.

7. Gouda doet mee aan actieonderzoek om schooluitval te voorkomen

In opdracht van de ministeries VWS en V&J rolt het Instituut voor Publieke Waarden (IPW) een landelijk actieonderzoek uit. De gemeenten Gouda, Nijkerk, Nijmegen, Tilburg en Zwolle zijn benaderd om hier deel van uit te maken. Om in het kader van het Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming de toestroom van jongeren te verminderen en met beter passende oplossingen te komen.

Thuiszitters en risicoleerlingen

De gemeente Gouda richt zich op thuiszitters en risicoleerlingen in het Voortgezet Onderwijs. Oftewel jongeren die al thuiszitten of leerlingen met een vergroot risico op langdurig verzuim. Schoolverzuim onder leerlingen lijkt hand in hand te gaan met de toestroom naar jeugdhulp of in sommige gevallen jeugdbescherming. Het onderwijs en gemeenten staan voor dezelfde opgave. Het doel is om jongeren te helpen en de uitdagingen op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp in kaart te brengen.

De gemeente hoopt in deze opzet te slagen door samen met jongeren en ouders/verzorgers op te trekken en hun ervaringen centraal te stellen. Voor elke jongere wordt op basis van zijn/haar/diens perspectief een Doorbraakplan opgesteld. Hierin worden de jongeren ondersteund door een betrokken consulent van de gemeente en een actieonderzoeker van het IPW.

8. Tentoonstelling OPEN over depressiviteit

26 februari opende wethouder Anna van Popering-Kalkman de buitententoonstelling OPEN over depressiviteit achter de Waag. Met 30 portretten van jonge volwassenen maakt Gouda depressiviteit zichtbaar en bespreekbaar. De buitententoonstelling duurde tot 18 maart en was voor iedereen gratis toegankelijk. Bij de expositie gaat het om een samenwerking tussen de stichting Open Mind en de gemeente Gouda. Open Mind brengt maatschappelijke onderwerpen onder de aandacht bij het grote publiek. Dat doet de stichting met het vertellen van relevante verhalen in de openbare ruimte. De buitententoonstelling 'OPEN over depressiviteit' laat een groep van 30 diverse ervaringsdeskundigen tussen de 18 en 35 jaar aan het woord, vergezeld van portretfotografie.

De mentale gezondheid van jongeren in Nederland staat onder druk. Uit onderzoek blijkt onder meer dat 1 op de 7 jongeren depressieve klachten heeft, 1 op de 3 prestatiedruk ervaart en dat het stigma rondom mentale problemen ook onder jongeren nog groot is. Stichting MIND Us – die zich inzet voor mentale gezondheid van jongeren – nodigde Gouda vorig jaar uit om koploper te zijn op het gebied van mentale gezondheid onder jongeren. Koningin Máxima, erevoorzitter van MIND Us, bracht daartoe vorig jaar een werkbezoek aan Gouda. Deze buitententoonstelling Achter de Waag sluit dan ook naadloos aan bij de Goudse inzet voor dit thema.

Foto's: Astrid den Haan

9. Buurt aan Zet gestart met ABCD community building

Het programma Buurt aan Zet draait om samen met buurtbewoners en het professionele netwerk de buurt Oud-Achtwillens gezelliger, schoner, veiliger, gezonder en leefbaarder te maken. Sinds de lancering van programma Buurt Aan Zet op 15 november 2023 zijn er verschillende initiatieven genomen en acties uitgevoerd. Zoals:

- Oliebollenactie op 22 december waarbij langs de deuren werd gegaan en ook informatie over de herinrichting gegeven
- En op de tweede kerstdag samen met een actieve bewoner een gezellig samenzijn georganiseerd zodat geen buurtbewoner alleen thuis hoeft te zitten.
- Het jaar 2024 werd ingeluid met de start van de maandelijkse spreekuren op locaties Huismeesterspost en De Bühne.
- 25 januari kwam het professionele netwerk samen voor een startbijeenkomst van het Buurt aan Zet partnernetwerk.
- 23 maart de Landelijke Opschoondag in Oud-Achterwillens waarbij inwoners met elkaar de buurt opschoenen.

ABCD community building

Eind februari startte Gouda Bruist met het leertraject communitybuilding: co-creatie, samenwerking middels de ABCD-methode. Eerste alleen met het netwerk van professionals, maar

uiteindelijk ook samen met bewoners. Asset Based Community Development (ABCD) is het proces dat mensen samenbrengt om in hun buurt, wijk of dorp zelf en samen verandering teweeg te brengen. Werken vanuit ABCD is duurzaam werken aan sterke en verbonden buurtgemeenschappen.

10. Van pilot menstruatieproducten naar MUP

In 2022 startte Gouda met een pilot verzorgingsproducten. In het Huis van de Stad, Van Noord, de Walvis en het Nelson Mandela Centrum werden verzorgingskasten geplaatst. Deze producten zijn voor inwoners op een laagdrempelige manier, anoniem bereikbaar. In de kasten zitten gratis menstruatie- en andere verzorgingsproducten. In de zomer van 2023 werd de pilot geëvalueerd. Op basis van de bestede middelen (€33.000 van de beschikbare € 50.000) kan in beperkte mate de behoefte aan gratis menstruatieartikelen worden afgeleid.

MUP

Er is besloten het initiatief voort te zetten en uit te breiden, maar nu in samenwerking met het Armoedefonds in de vorm van een Menstruatie uitgifte punt (MUP). Naast de nieuwe MUP's op de 4 plekken van de pilot, waren er al uitgiftepunten in de Goudse Waarden, MBO Rijnland, Voedselbank Gouda, Non-foodbank Gouda, Weggeefkastje Gouda Noord, Hannah's Kastjes en station Gouda. Binnenkort wordt in de Bernhardhof een nieuwe MUP geopend. Samen met het Armoedefonds wordt nog gezocht naar meer locaties in Gouda. De officiële opening van de MUP in de Walvis vond 11 maart plaats. Dit was de 2000ste MUP in Nederland.

2000'ste MUP in Nederland werd geopend in de Walvis. Foto: Astrid den Haan

11. Pilot Jongerenperspectief

April 2023 is de pilot Jongerenperspectief gestart. Deze aanpak richt zich op jongeren tot 27 jaar met schulden een problematiek op verschillende andere leefgebieden. De aanpak helpt jongeren met het oplossen van hun schulden en te werken aan een beter toekomstperspectief. Er wordt breed ingezet op zorg en ondersteuning op alle leefgebieden waar nodig, en passende maatschappelijke participatie in de vorm van opleiding, stage, vrijwilligerswerk of andere vormen van dagbesteding. De pilot wordt samen met Krimpenerwaard uitgevoerd.

Eerste resultaten

Nu bijna een jaar verder zijn er 43 Goudse jongeren gesproken, waarvan er 17 in het traject zijn opgenomen (en 7 nog in onderzoeksfase). De redenen waarom jongeren niet worden opgenomen in een traject lopen ver uiteen. Sommigen melden zich bij schuldhulpverlening maar verdwijnen daarna weer uit beeld. Met anderen wordt een uitgebreid voortraject doorlopen en blijkt dat een andere aanpak meer geschikt is. In december 2023 is het eerste akkoord met schuldeisers over de afbetaling met een saneringskrediet gesloten. Een traject in de aanpak Jongerenperspectief duurt zeker 2 jaar, met daarna nog 1 jaar nazorg. Nu de pilot bijna 1 jaar loopt wordt gewerkt aan een tussenevaluatie. De resultaten hiervan worden gedeeld met de raad.

12. Opening “De Buurvrouw” in Buurtpunt Zoutman

16 april is de officiële opening van huiskamer “De Buurvrouw” in Buurtpunt Zoutman. Buurtpunt Zoutman is een huiskamer van de wijk waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en activiteiten ondernemen. De Buurvrouw is bedoeld voor mensen met beginnende dementie en hun mantelzorgers. Zij zijn specifiek op dinsdag en woensdag welkom in de huiskamer. De ruimte in Buurtpunt Zoutman is in de afgelopen weken gezellig gemaakt en de keuken is vervangen. Tijdens de verbouwing was Buurtpunt Zoutman gewoon open en is de Buurvrouw ook voorzichtig al van start gegaan. Maar 16 april vindt de officiële opening plaats met de nodige publiciteit.

Ondersteuning vanuit Palet Welzijn

Naast mensen met (beginnende) dementie, zijn andere buurtbewoners ook welkom op dinsdag en woensdag bij De Buurvrouw. Palet Welzijn is initiator van De Buurvrouw en wil op laagdrempelige wijze samen met de bezoekers activiteiten aanbieden voor mensen met dementie. Er is een professional aanwezig die nadrukkelijk ook oog heeft voor de mantelzorgers. Palet Welzijn heeft nauwe contacten met het netwerk dementie en heeft de sociale kaart goed in beeld. Met de opening van de Buurvrouw hoopt de gemeente een veilige, warme plek te bieden voor mensen met dementie en ondersteunend te zijn aan mantelzorgers.

